

CHANSON AR PEVAR ELEMANT.

Voar un ton charmant.

Declaratio, Deus, sermonum tuorum

Illuminat et dat parvulis intellectum

Comzo Doue a zo gouir, me ar scritur ancien

Hag a deu d'illuminan an oll grouadurien,

O Doue, conservateur d'ar bed ha d'an astro,
Mestr an tron ha souveren voar an holl sperejo,
Me ho ped a vouir galon, dre vouir humilite,
Da rein d'in hoc'h assistanç, p'am euz necessite.

Organ deus a Speret-Glan, trompill an Aviel,
Ha spont an drouq sperejo, 'mer bastoret santed,
Ha c'houi, tensor pricus, divoar sijen ho cloar,
Deut da grevât ma speret, augmentet ma memoar.

O Majeste adorab, sclerder ar sperejo

Ha curunen an holl sânt, joaustet an Envo,

Accordet d'in me ar c'hras, mar d'eo ho madeles,
Ma gomposin eur chanson d'in-me ha d'am mestres.

Neubet am eus a study, yaouanquiq on en noad

Antreprenet am eus mui, evit n'en on capap;

Nemerdoc'h c'houi, ma Doue, rofe d'in sclerijen;

Me a c'houl hoc'h assistanç, quent quemer ma fluen.

Breman c'houlenan avis, non obstant d'am adres,

Ous chefo'n departamant, a re'r rouanteles,

Rag an amser omp en-hy, herve m'intantion,

N'eller pretantin netra, nes ar bermision.

Breman c'houlenan avis an autoriteo ,
 'Vit n'o devo qet a lec'h da reproch ma c'homso ,
 Hag evit cavet repos da furchal ma speret ,
 Ec'h an d'antren en ilis , lec'h on bet badeet.

Patronez ar barous-man , ma c'harante divin ,
 Prosternet on dira-z-oc'h var beno ma daoulin ,
 Juntet ganin ma daon zorn , digor ma daoulagad .
 O sellet trezeg an env da c'houlen ar mennad.

Guir Vad an Tad Eternel , ma salver admirabl ,
 Me so deut d'hoc'h adori beteg ho tabernacl ;
 Disquennet , mar plij guenac'h , eur sell a drugare
 Var an hini disteran dimeus ho pugale.

Me a so un den yaouanq zavand ha dizourci ,
 'Boue an oad a daouzev vloa on poursu ma studi ,
 Am eus c'hoant da discleria ma buę malerus ,
 Mar manqan dre ignoraç , a c'houlenan excus.

Me ho suppli , Genitor , mestr ar scrivagnerien ,
 Croquet breman bars em dorn , conduct ma fluen ,
 Ha c'houi , tad ar sclerigen , poset var ma speret ,
 'Vit ma scrivin pen-da-ben ma buez dremenet.

Mar'm ije bet un talant 'vel en defoa sant Paul ,
 Hag eur voes qen agreabl evel eur rossignol ,
 Da riman eur son nevez , me laqje ma speret ,
 En enor d'am mestres coant , ma guir vuan caret.

Mes me a c'houlen faveur quent 'vit commanç ganti ,
 Rouanes an oll ele haç hini ar Messi ,
 Ar sez sqient naturel hac ar sez planeden .
 Da rei d'in o ajistanç da boursu ma reglen.

Me'm eus choaset 'vit mestres fleuren ar yaouanquis
 Brillantoc'h evit ar ros ha 'vid ar fourdelis ,
 Agreaploc'h da barlant 'vid an ele memes ;
 Gredan qet a man he far 'bars er rouantelez .

Quentan 'moa bet an enor da velet ma mestres
 A oa en pardon san Min , gand he c'hamaradez,
 O vale hag o bournen evit he fassetans,
 Eno e defoa piqet ma c'halon gant eul lanc.

D'ar c'houls-se me oa yaouanq o commanç studiant
 O boursu ma avantur mesq a re zavantan ;
 Ma c'horf a vije er scol , mes allas ! ma speret
 Gand ar bouquet florissant a vije occupet.

Demeus an oll scolarien , me oa en assuranç ,
 Ar c'hentant , ha goude se ne oan qet 'vit avanc.
 Ha me o sonjal , un de , monet beteg he zi ,
 Gand eur galond languissant da velet anezi.

Me o salud . merc'h yaouanq , objet ma c'harante ,
 Me a so deut d'ho cavet an devez a hirie
 Vit laqad un tam amser , mar be d'ho fantasie ,
 Da gontan d'ac'h ma doare ha clevet ho hini.

Den yaouanq , leun a furnez , me ho salud ive ,
 'Vel m'en defoa gret goejall ar Sænt hac en Æle
 Pere ie voar an daolin dirag ar Messias
 Var lein mene Calver pa oa 'touguen he groas.

Ober ret d'in un enor hag a so agreabl ,
 Gand ho comso familier hag ho bolonte vad ;
 C'houi eo an hini garan muan , en assuranç ,
 Nemet de Zoue bebjen ne rosen preferanç.

Sellet Roue on envo en eur gadoar voen ,
 Var lein mene Sinai , o scrivan he lesen ,
 Dre behini e tifén ons e oll vugale
 Donet d'en em draissan an eil hag eguile.

Me lar d'ac'h en guirione aman , ma servijer ,
 Oc'h eus goneet ma c'halon dre gomso saloter ,
 Ha , pa gaffen mab eur princ , evel ne gavin qet ,
 Ne desirant nemedoc'h 'vit beant ma fried.

O leal, ma servijer, hardi hel lavaran,
 Marn'och qet dam santimant, neus den varar bed-man
 Rac a boe'r momet quentā am eus bet ho quelet,
 Hoc'h eus charmet ma c'halon, goneet ma speret.

Arsa eta, ma mestres, me a deu d'ho crèdin,
 Hag a guemer un exemp demeus a Zachari
 P'annonças an ell d'ean donediguez he vab
 E voa rentet nao mis mud dre ma voa incredab.

Pa voeler daou assambles o heuil gant an hent mad,
 N'eus cap den da nombrin pet ve drouq coms voar ho stad
 Rac-se 'ta, ma gouir vestres, ne deut quet da gridi
 Er goell deodo milliguet gant ho hypocrisy.

O leal, ma servijer, me a hell assurin
 Ha pa ve ar bed antier tout ons hoc'h enebin,
 Me deu da demoignin dac'h, o ia, gant guirione
 Birviquen na vanquin dac'h deus a fidelite.

Ho prepojo admirabl, hac ive ho furnes
 Am laqua da gonfioud ferin en oc'h, ma mestres,
 Rag hag e ve roet d'in tout off vad ar bed-man,
 Ne oufenquet birviquen dont d'ho tisoblijan.

En em gonsolomp eta, an eil hae eguiile,
 Ha quemeromp confianç ebars er guir Doue
 Delc'homp bepret entrezomp un amour mutuel,
 Vel ar patriarch Jacob hac he'briet Rachel

Poent eo dimp finissan' e-mei, ma servijer,
 Pa zelan trezeg an eol a zo arri izel ;
 Tachomp da vean fidel d'ar pez hon deus laret
 Ha retornet adare, quentan ma helfeet,

M'en em gavo, ma mestres, na vo quet adale,
 Hir e-caven an amizer, hep élvet ho toare
 Rac da c'honit ma c'halon hoc'heusc'houi ar buissañç
 Ha ne squisen bîrviquen ebars en ho presanç.

Pa guittais anezi, ha me tant ac'hane
 Gant eur speret quen contant evel hini an ele
 Pe 'vel Lazar resusitet dre ordrenanç Jesus
 Da anonç da dud ar bet ar flammo malhurus.

Quemer poan, eme jesus, evit rei da entent
 Da nep a so er bed-man dibourve a squient
 Ha carguet ho c'halono a viço grienet,
 Petore gloar hac enor zo d'ezhe preparet.

Pa ran me reflexion voar gomzo ma mestres
 Hae ebars er scritúrio 'm eus lenet alies,
 Ne gavan quet ar merc'het dign deus a bromesse,
 Rac zavantoc'h evidon so bet tromplet gante.

Da guentan voelan merquet nep a ve elevet
 Bars en-inor hac en gloar a-ye prest disquenet
 Ha dindan ar c'homzo douç a zo ar yunum vras,
 An nep en deus dout a ze, lennet bué Judas.

Pa lennan me ar scritur, cavan merquet enhau
 Goassan maleurio a zo ariet er bed-man,
 A zo bet c'hoarvezet tout, o sentin ous merc'het,
 Nep ne voar quet dre penos, tostaet da glevet.

Bars er barados terrest, Adam, hon tad quentan
 O sentin ous he bried'n em livras da zatan,
 Ha Zalomon rone fur zo iye eun test mad,
 O sentin ous ar merc'het 'nem rentas miserap.

Samson eo crevan den so bet biscoas er bed ;
 Dre he amour a *Leda* he ners en deus collet.
 C'hoas eo merquet ouspen, penos David, roué,
 En em rentas malurus o ravis Betzabe.

Non obstant da guement-ze, c'hoas am eus ar gredo,
 E hel bean ma mestres ma boneur souveren ;
 Mar me ma c'hontantamant ha ma flijadures
 Heuillin ezetoc'h an hent deus ma silvidiguez.

Me a ia c'hoas eur-veach betec ty ma mestres,
 Contantamant ma speret, ma hol blijadures,
 Rac honnes so an objet demeus ma amitie,
 Gravet eo em c'halon betec fin ma bue.

Me ho salud, ma mestres, gand hoc'h ér eloquand
 C'hui a deu d'em remplissan deus a goutantamant ;
 Hir e cavan an anaser en quei ha ma renquet
 Nac'h ousin-me ho presanç, guir objet ma speret.

N'allanquet, ma servijer, dont da demoingnin d'ac'h
 Un amitie impar e dougan evidoc'h,
 Rac ho comzo admirab ho deyeus ma charmec
 Hac e attir ma c'halou bep heur ha bep momet
 Me a lar dac'h, ma mestres ha ma muan caret,
 N'en eus momet bars en de na ven guenec'h occupet,
 Pa deuan da gontemplin ap douster ho pizach
 Nemert ho severite em rent afflijet bras.

Ne gavinquet birviquen 'bars en Franç an antier
 Un den ve huen vertius ha c'houi, ma servijer
 Rac agreab hoc'h d'an holl, zavant ha studiet,
 N'en eus den voar ar bed-man eveldoc'h d'am souhet.

Me deu d'ho trugarecat demeus ho madeles,
 Rac oblijet ez on dac'h en durant d'am bues ;
 Birviquen na vanquin d'ac'h 'tre ma vin er bed-man,
 Me a deu da laret d'ac'h quen a vo ar c'henta.

Quen a vo ar blijadur d'allout en em volet,
 Pa vec'h em c'hompanunes, ve joaus ma speret ;
 Mar gallan me eur vocach ober ma bolante,
 Ni a vezu unisset gant ar c'hraç a Zoue.

Salud d'ac'h, o ma mestres, rouanes ma c'halon,
 Contantamant ma speret, ma recreation,
 C'houi en deyeus ar pouar gant ho sello mignon
 Da joaussat ma speret p'am be affliction.

Ha me ho sonjal neuse a defoa chanchamant,
 Voa daero'n he daoulagat, carguet à nec'hamant,
 Brassoc'h e-voa he dezir 'vit ne voa he galloud,
 Crisquin a re he glac'har, he chagrin, he hirvout.

Allas ! o ma servijer, me am eus eur c'heho
 Hac a laqua ac'hanon da scuill cals a daero :
 Me renq eurejin un den vit plijout d'am ligne,
 Pe vin privet 'vit biquen demeus he oll danve

Me lar d'ac'h, ma servijer, petra eo ar sujet,
 Corrompet eo ar bed a deodo miliet ;
 Detractet ez och ganté d'am holl famill memes ;
 En em antretenin quen n'ellomp biquen james.

Faußamant on accuſet, ma mestres, Doue oar,
'Vel ma voa gret da Joseph gant pried Putifar,
A guemeras holl dud he si, faus festo voar nean,
Contraignet gant an droug el d'ober ben punissan.

Pe glevan ho prepojo e crenan gant eston,
Laquat a ret ar flecho da biquat ma c'halon ;
Quement a despet am eus o clevet ho comso,
Ma' c'hon rentet quen fatic easi paſ d'ar maro.

Brassoc'h eo ma glac'har vit n'en é ho hini,
Rac despet d'am santimant a renquan demesi,
Ze a attaq ma c'halon da vean languissant ;
Me n'em bo voar ar bed-man nemert poan ha tourmant.

Adieu d'ac'h 'ta, ma mestres, plijadur ma speret,
Me a garje n'am ije birviquen ho quelet ;
Ne n'vijach quet queriec d'am rentan glac'har,
Biquen ne rejouissan, tre vin voar an douar.

Me z'on eur goal blaneten hac iye en goall sor
Evel ma voa goejal al Nabuchodonozor,
Noa transformet 'n un ijen en pad sez vla amser,
Rencout peurin evelte, sonjet en he viser.

Otro Doue, ma guir vestr, guir roue an enyo,
Heman a zo d'in hirvout, glac'har bras ha canvo,
Pa renquan me dilesel, ma Doue, ma c'harante,
Biquen na rejouisan tre ma vin en bue.

Me a ell cavet breman quement deus a c'hlac'har
Evel m'en defoa gonejall ar roue Baltazar,
Pa voa scriyet 'nhe bales : *Mane, Thecel, Phares*,
E voa queriec he bec'het ma colje he vuez.

Anonceſt e voa dean dre prophet Daniel
Voar 'bars tri deves goude e-teuje da vervel
Et in peccato vestro vos moriemini,
Ebars creis en da bec'het, roue fall, e varvi.

'Neus netra voar ar bed-man capap d'am c'honsolin
O rencout ho tilesel : ze ra d'in glac'harin ;
Maro eo ma c'halon gant glac'har ha huanat
Pa renquan ho tilesell ha rencout ho quitat

— 8 —

O den just Mathuzalem c'houi 'n eus renet certen
 Ar c'hossan voar an douar deus ar grouadurien ;
 Mes nonobstant doc'h holl noad heusquet bet mui dourmant,
 Evit n'em eus me deja ha me bean yaouanq.

Me'm boa laquet em speret ha ne gredjen biquen,
 Vije troc'het, na toret ar mail deus hon chadren ;
 Mes breman p'en eo briset dre lec'h ma voa'r c'hrevau
 Quementarmurierso'n Franç n'intquet cap'd'he soudan
 Goeachal, ma servijer, hon defoa dignite
 Ha plijadur assambles, ha pep prosperite ;
 Mes breman a voelan-mie hon bezo un amser
 Ha ne bromet d'imp netra nemert poan ha miser.

Certen 'vit ar voeaj-mau, me lar d'ac'h, ma douç quer,
 Mar domp bet ni evurus, ha gue en peb amzer ;
 Hon deus breman un amser a zo contrel meurbet
 Troet eo ar fortun, crenamant 'n hon enep.

Ha bepret eman an den voar ar rot ar fortun
 An holl a ia voarnezi, quen couls nobl'ha commun ;
 Pa ve'n voar lein ar rot ebars er plaç quentan
 Neuze sonj en he speret ne ell biquen manquan.

Nemert allas ! pa gomanç an den ques da ruilla
 Neuse ja aneubeut don mui ous mui da netra ;
 Couscoude e laran c'hoas n'en déus netra crevoc'h
 Evit an amitie, an union hag ar peoc'h.

Pa ne allan quen avanç, e ret d'in aretin,
 Ma c'halon deu da ranan ha ma goad da fourmin ;
 Hac evel-se n'ellan quet resistan onti pell,
 Zeret eo ma c'halon vel gant un tol mortel.

Adieu a lavaran d'ac'h, ar voej-man, plac'h mignon,
 Hirvoudet on gant glac'har, ha mantret ma c'halon,
 Pa n'ellomp bout unisset hon daou voar an douar,
 Graç d'imp da en em voelet un deves bars er gloar.

Hag hi, evel eur sant Per, da gommanç da voelan
 Pa voelas evoa ret d'imp enein dispartian :
 Rac daéro hon divlagat boulade'n hon c'hichen.
 Quen a diruille an dour evel eur ruselen..

Pa deuan me da sonjal ebars en amitie

Pini voa bet pell amser 'tre ma mestres ha me,

Hag a deu da finissan breman presantamant

Ze a laqua ma c'halon da vean languissant.

O planeden direglet hag ive violent

Caletoch vit baren dir, min, houarn pe zimant!

Me lavar d'id un dra pehini a zo gouir,

Penosas e c'helles-tresin eur galon dir.

N'eus netra voar an douar a displich d'am speret

'Vel ma ra ar medisant he deot milliet.

Bepret maint o tecrian holl faoto ar re all,

Hac ho re ho man a viront didamall.

Arsa ta teot miliet, me deu d'az teteslan,

Rac goas eo en douar ma querses voar nean,

Rac en lagat ar re all a voeles ar blouzen,

Hag an treust en ez hini na voelesquet certen.

Me a re dac'h un avis, me ho ped, hen heuliet,

Ne deut james da gridin er goall deot miliet :

Pa vo'n ho compagnones, e vo ous ho meulin,

Pa guittaou ac hanoc'h rei met ho fetectin.

Mes, allas ! o ma c'hrouer, pa ran reflection

D'ar gomplesanç a lequen da cheleou detraction

Preferset ez int arri voar ho courc'hemo

Quen am eus confusion o sellet an envo.

Salome, Herodias hag Herodes, tréitour,

T'en defoa gret dibenna sant Yan a Vadesour,

O dancères miliet; Salame execrap,

T'en defoa renquet cavet pen sant lan voar eur plat.

Herodes a re neuse fesonio da gavet

Eur regret vras o yesan distruijet eur prophet;

Mes herve'n tado santed ha chefo an Ilis,

Regret ar roué Herod ne voa nemert fentis.

Quement a res Herodes oc'h exerc cruaute,

Oc'h ober distruijan sent ha lasan bugale,

Mes quen 'vit fin he vue, herve lar ar scritur;

E voa breinet gant laournes, devoret gant anstur.

Petra a servij d'an den tenan'r re all a boan
Pa na hell quet hen nem exantin he-unan?
Rac ha pa vije ua den creis eur pales aour,
Na n'eusquet he blijadur, me lavar eo paouùr

Ne desirømquet, 'me'r prophet, cayet pell da vevan;
Mes tachomp d'ober ervat queit a vemp er bed-man :
Rac, 'vel ma lar sant Jerom, ne dal quet studian re,
Ma ne'n defc quet un den a soign deus he ine

Me a ro dac'h an-avis breman, tudo yaouanq,
Ne choasctquet 'vit mestres, eur plac'h a vezò coant :
Rac na deufe ar re all da zonet d'he c'hoantat;
Chetu d'ac'h un exemp caer dirag ho tiou lagad.

Me eo ar malerussan zo breman voar ar bed
Pa'm eus renquet dilezel ma guir vuan caret,
Pa n'ellen he eureujin en despet d'he c'herent,
Mantret eo ma c'halon quen n'allan laret quen.

Pa deuan me da sonjal en amser dremenet,
Ebars em hini presant, hag hini da donet.
Eo achnu ma c'halon, ma ners, ha ma c'hourach,
Hirvout, tourmant ha glac'har em eus evit partach.
Otro sant Per biniet, c'houi voa ar c'henta Pap,
Diguenach'e c'houlenan a vouir galon ar menat,
Pe'n e c'houi delc'h an tresor voar bales roue'n trou
Mar medi en ho pouar reit d'in consolation.

Ha me o elevet eur voes a esplique erfat,
Me ho ped, cloarec yaouanq, deuet da joaussat :
Me a zo digaset d'ach en quis eur messager
De neus hag a beurs Doue ho mest hac ho crouer.

Ego sum vox clamantis benignè in deserto :
Me a zo ar voes humen ebars en desercho,
A zo' crial ous ar bop hac ous ho suplian
Evit en em preparin quent quitat ar bed-man.

An den a ve badeet, a so preciussoc'h,
Ornet deus a bep graço hac a bris huelloc'h,
Coustet queroc'h da Zoue, ha mar deu da bec'hin,
Neus nemert ar binigem capap d'hen reparin.

Sonjet en mary sant Stephan, mignon bras d'andrindet
 Pini voa ha dolio mein he esquern meunriset,
 Ha ive Eliacim, Per, Pol ha sant Clemant
 O caret Jesus-Christ o deus souffret tourmant.

Otro Doue, guir grouer deus an natur humen,
 C'hui en deus crouetarbed gant eurgomz hep mui quen,
 Hac en deus formet an den hanval eus hoc'h imaj,
 Evit donet d'ho meulin ha da rentin dac'h gracie.

Choui, dre ho craç infinit a roas da Jonas,
 En assuranc, he vue 'bars creis ar mor bras,
 Pini voa certenamant gant eur balen lonquet
 Hac ouspen dean voa bet nombr bras ha brophedet.

Doue roas da Voys pouar dre he vertu
 Da guittat deus an Egipt, ha tremen ar mor Ru,
 Rein d'an he c'hourhemeno betec eur zilabren
 Quen e chomas ar c'homzo gravet ebars er vein.

Abraham, me ar scritur, nefoa bet an enor
 Da gavet Doue gatan da brejan ous he dol
 D'Ysac e laras a voa en graç ar spert glan,
 Hac a rampliche ar bed ebars en un instant.

Doue lavaras ouspen demeus he c'henno prop
 Pa'n e foa diasset an el da c'houren ous Jacop
 Penos vije biniet he raç hac he ligne,
 Ha deus a famill Juda vije'n hini hon prenje.

O Aristot malhurus, dit-te e tisclerias
 Voa nemert ar gouir Doue pihini da groas
 Ha te an doueo faus abreferjont voar nan,
 Couls a te, den malerus ha renquan finissan.

Na david na Salomon na quen nebeud Cibil
 Na Samson, an den creo, nac ar superb Vicil
 Ar sent hac ar prophedet, princet ha rouane,
 Nemert eur spas a amser n'e renet ho pue.

Neron ha Tiberius, daou empereur cruel,
 Non obstant d'ho fuissanç ho deus renquet mervel ;
 Antiochus ha Cesar, Romulus ha Pompe
 Holl deus renquet finissan ha ni a rei ive,

Abraham ha Isaac, ar patriarch Jacob
Ha Jeremi, ha Jesse, hag ar patient Job,
Hag ive femelen goant caer meurbet en guenet,
Voa hanvet Cleopatre zo ive finisset.

Er blaves-nav-daou uguent goude an trivoac'h cant
Eo composet ar son man gant cals a nehamant.
Evit esplican ma noad evel mac'h eo gleet,
Nao mil cant uguent deves à zo 'boe m'on ganet.

Ar son-man zo composet, gant eur c'hloarec yaouang
A zo natif hag e chom 'bars en canton Guengamp,
En parous Ploumagoar eo ganet hac elevet,
He hano zo dre scritur *Vaan-Mari Mazevet*,

Ar menat a c'houienan 'bars en fin ma chanson,
Mar deo ze agreab da vouir roue an tron,
Evit quement he c'blevo couls en de vel en nos,
Ar bonheur da jouissan deimeus ar barados.

